

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

11 päivänä tammikuuta 2024*

Muutoksenhaku – Polkumyynti – Kiinasta peräisin olevien tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuonnissa käyttöön otetun polkumyyntitullin laajentaminen koskemaan Malesiasta lähetettyjen kyseisten kiinnittimien tuontia – 3.7.2019 annetun tuomion Eurobolt (C-644/17, EU:C:2019:555) täytäntöönpano – Lopullisen polkumyyntitullin ottaminen uudelleen käyttöön – Täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/611 – Pätevyys

Asiassa C-517/22 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 2.8.2022,

Eurobolt BV, kotipaikka 's-Heerenberg (Alankomaat),

Fabory Nederland BV, kotipaikka Tilburg (Alankomaat), ja

ASF Fischer BV, kotipaikka Lelystad (Alankomaat),

edustajinaan B. Natens ja A. Willems, advocaten,

valittajina,

ja jossa muina osapuolina ovat

Stafa Group BV, kotipaikka Maarheeze (Alankomaat),

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa, ja

Euroopan komissio, asiamiehinaan M. Bruti Liberati, G. Luengo ja T. Maxian Rusche,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Jürimäe (esittelevä tuomari), presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa kolmannen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit N. Piçarra, N. Jääskinen ja M. Gavalec,

julkisasiamies: N. Emiliou,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

kirjaaja: hallintovirkamies A. Lamote,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.7.2023 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.9.2023 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Valituksessaan Eurobolt BV, Fabory Nederland BV ja ASF Fischer BV vaativat unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 18.5.2022 antaman tuomion Eurobolt ym. v. komissio (T-479/20, EU:T:2022:304; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi niiden kanteen, jossa vaadittiin kumoamaan Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuonnissa neuvoston asetuksella (EY) N:o 91/2009 käyttöön otetun lopullisen polkumyyntitullin ottamisesta uudelleen käyttöön Malesiasta lähetettyjen tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuonnissa riippumatta siitä, onko niiden alkuperämaaksi ilmoitettu Malesia, 30.4.2020 annettu komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/611 (EUVL 2020, L 141, s. 1; jäljempänä riidanalainen asetus).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus (EU) N:o 952/2013

- 2 Unionin tullikoodeksista 9.10.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 (EUVL 2013, L 269, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi) 116 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jollei tässä jaksossa säädetyistä edellytyksistä muuta johdu, tuonti- tai vientitullin määrät on palautettava tai peruutettava seuraavista syistä:

- a) tuonti- tai vientitullin määrä on vahvistettu liian suureksi;
- b) tavarat ovat viallisia tai tavarat eivät ole sopimuksen ehtojen mukaisia;
- c) toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet virheen;
- d) kohtuussyistä.”

Asetukset (EY) N:o 384/96, (EY) N:o 1225/2009 ja (EU) 2016/1036

- 3 Kyseessä olevat tosiseikat ja oikeustoimet tapahtuivat ajanjaksolla, jolla polkumyynnin vastaisten toimenpiteiden toteuttamista unionissa säänneltiin ensin polkumyynnillä muista kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 22.12.1995 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 384/96 (EYVL 1996, L 56, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 21.12.2005 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2117/2005 (EUVL 2005, L 340, s. 17), ja sittemmin polkumyynnillä muista kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta

suojauslupien antamisesta 30.11.2009 annettua neuvoston asetuksella (EY) N:o 1225/2009 (EUVL 2009, L 343, s. 51), sellaisena kuin se on muutettuna 15.1.2014 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 37/2014 (EUVL 2014, L 18, s. 1) (jäljempänä asetus N:o 1225/2009), ja lopuksi polkumyynnillä muista kuin Euroopan unionin jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojauslupien antamisesta 8.6.2016 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/1036 (EUVL 2016, L 176, s. 21).

- 4 Asetuksen N:o 1225/2009 15 artiklan, jonka otsikko on ”Konsultaatiot”, 1 ja 2 kohdassa säädettiin, ennen kuin artiklaa muutettiin asetuksella N:o 37/2014, seuraavaa:

”1. Tässä asetuksessa säädetyt konsultaatiot järjestetään neuvoa-antavassa komiteassa, joka koostuu kunkin jäsenvaltion edustajista ja jonka puheenjohtajana toimii [Euroopan] komission edustaja. Konsultaatio järjestetään välittömästi joko jäsenvaltion pyynnöstä tai komission aloitteesta ja joka tapauksessa sellaisen ajan kuluessa, että tässä asetuksessa vahvistettuja määräaikoja voidaan noudattaa.

2. Komitean kutsuu koolle sen puheenjohtaja. Hänen on toimitettava jäsenvaltioille kaikki asiaa koskevat tiedot niin pian kuin mahdollista mutta viimeistään 10 työpäivää ennen kokousta.”

- 5 Asetus 2016/1036 tuli sen 25 artiklan nojalla voimaan 20.7.2016. Sen 24 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan sillä kumottiin asetus N:o 1225/2009.

- 6 Asetuksen 2016/1036 9 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa, jonka sanamuoto on sama kuin asetuksen N:o 1225/2009 9 artiklan 4 kohdan ensimmäisen ja toisen virkkeen sanamuoto, säädetään seuraavaa:

”Jos lopullisesti vahvistetut seikat osoittavat, että on kyse polkumyynnistä sekä sen aiheuttamasta vahingosta ja unionin etu edellyttää toimia 21 artiklan mukaisesti, komissio ottaa käyttöön lopullisen polkumyyntitullin 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Jos väliaikaiset tullit ovat voimassa, komissio aloittaa kyseisen menettelyn viimeistään kuukautta ennen näiden tullien voimassaolon päättymistä.”

- 7 Asetuksen 2016/1036 10 artiklan, jonka otsikko on ”Taannehtivuus”, 1 kohdassa säädetään olennaisilta osin samoin sanamuodoin kuin asetuksen N:o 1225/2009 10 artiklan 1 kohdassa seuraavaa:

”Väliaikaisia toimenpiteitä ja lopullisia polkumyyntitulleja sovelletaan ainoastaan tuotteisiin, jotka luovutetaan vapaaseen liikkeeseen sen jälkeen, kun 7 artiklan 1 kohdan tai 9 artiklan 4 kohdan mukainen toimenpide tulee voimaan, jollei tässä asetuksessa säädetyistä poikkeuksista muuta johdu.”

- 8 Asetuksen 2016/1036 13 artiklan, jonka otsikko on ”Kiertäminen”, 1 ja 3 kohdassa säädetään samoin sanamuodoin kuin asetuksen N:o 1225/2009 13 artiklan 1 ja 3 kohdassa seuraavaa:

”1. Jos voimassa olevia toimenpiteitä kierretään, tämän asetuksen perusteella käyttöön otetut polkumyyntitullit voidaan laajentaa koskemaan samankaltaisen tuotteen tai siihen verrattuna vähäisiä muutoksia sisältävän tuotteen tuontia kolmannesta maasta, kyseisen vähäisiä muutoksia sisältävän samankaltaisen tuotteen tuontia toimenpiteiden kohteena olevasta maasta tai näiden tuotteiden osien tuontia.

— —

3. Tutkimus pannaan vireille tämän artiklan mukaisesti komission aloitteesta tai jäsenvaltion tai minkä tahansa asianomaisen osapuolen pyynnöstä, jos on olemassa riittävä näyttö 1 kohdassa luetelluista tekijöistä. Tutkimus pannaan vireille komission asetuksella, jolla voidaan myös velvoittaa tulliviranomaiset saattamaan tuonnin kirjaaminen pakolliseksi 14 artiklan 5 kohdan mukaisesti tai vaatimaan vakuuksia. – –

– –

Jos lopullisesti vahvistettujen tosiseikkojen mukaan on perusteltua laajentaa toimenpiteiden soveltamisalaa, komissio päättää asiasta 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen. Toimenpiteiden laajentaminen tulee voimaan siitä päivästä alkaen, jolloin kirjaaminen tehtiin pakolliseksi 14 artiklan 5 kohdan mukaisesti tai jolloin vakuudet vaadittiin. Tämän asetuksen asiaa koskevia, tutkimusten vireillepanoa ja suorittamista sääteleviä menettelysäännöksiä sovelletaan tämän artiklan nojalla.”

- 9 Asetuksen 2016/1036 14 artiklan 1 ja 5 kohdassa, jotka vastaavat asetuksen N:o 1225/2009 14 artiklan 1 ja 5 kohtaa, säädetään seuraavaa:

”1. Väliaikaiset tai lopulliset polkumyyntitullit otetaan käyttöön asetuksella, ja jäsenvaltiot kantavat ne muodon, määrän ja muiden tekijöiden perusteella, jotka vahvistetaan asetuksessa, jolla ne otetaan käyttöön. Lisäksi nämä tullit kannetaan riippumatta tuontia tavallisesti koskevista tulleista, veroista ja muista maksuista.

– –

5. Komissio voi hyvissä ajoin jäsenvaltioille ilmoitettuaan määrätä tulliviranomaiset toteuttamaan aiheelliset toimenpiteet tuonnin kirjaamiseksi siten, että tätä tuontia vastaan voidaan myöhemmin soveltaa toimenpiteitä kirjaamispäivästä alkaen. – – Kirjaaminen saadaan aikaan asetuksella, jossa määritellään toimenpiteen tarkoitus ja tarvittaessa tulevaisuudessa mahdollisesti maksettaviksi tulevien tullien arvioitu määrä. Tuonnin kirjaamisveloitteen kesto ei saa ylittää yhdeksää kuukautta.”

- 10 Asetuksen N:o 2016/1036 15 artiklan, jonka otsikko on ”Komiteamenettely”, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan [yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] asetuksen (EU) N:o 182/2011 [(EUVL 2011, L 55, s. 13),] 5 artiklaa.”

Asetus N:o 182/2011

- 11 Asetuksen N:o 182/2011 5 artiklan otsikko on ”Tarkastelumenettely”, ja siinä säädetään asetuksesta N:o 1225/2009 poikkeavin sanamuodoin seuraavaa:

”1. Jos sovelletaan tarkastelumenettelyä, komitea antaa lausuntonsa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 4 ja 5 kohdassa ja, soveltuviissa tapauksissa, [SEUT] 238 artiklan 3 kohdassa määrätystä enemmistöllä, kun on kyse säädöksistä, jotka hyväksytään komission ehdotuksesta. Komiteaan kuuluvien jäsenvaltioiden edustajien äänet painotetaan mainituissa artikloissa määrätyn tavoin.

--

5. -- seuraavaa menettelyä noudatetaan hyväksyttäessä ehdotuksia lopullisiksi polkumyynti- tai tasoitustoimenpiteiksi, jos komitea ei ole antanut lausuntoa ja sen jäsenten yksinkertainen enemmistö vastustaa ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi.

Komissio neuvottelee jäsenvaltioiden kanssa. Aikaisintaan 14 päivän ja viimeistään kuukauden kuluttua komitean kokouksesta komissio ilmoittaa komitean jäsenille neuvottelujen tuloksista ja toimittaa ehdotuksen täytäntöönpanosäädökseksi muutoksenhakukomitean käsiteltäväksi. Poiketen siitä, mitä 3 artiklan 7 kohdassa säädetään, muutoksenhakukomitea kokoontuu aikaisintaan 14 päivän ja viimeistään kuukauden kuluttua siitä, kun ehdotus täytäntöönpanosäädökseksi on saatettu sen käsiteltäväksi. Muutoksenhakukomitea antaa lausuntonsa 6 artiklan mukaisesti. Tässä kohdassa säädetty määräajat eivät vaikuta tarpeeseen noudattaa asiaa koskevissa perussäädöksissä säädettyjä määräaikoja.”

Asian tausta

- 12 Asian tausta on selostettu valituksenalaisen tuomion 1–21 kohdassa. Nyt käsiteltävää valitusta varten se voidaan tiivistää seuraavasti.

Täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 723/2011 koskeva riita-asia

- 13 Todettuaan, että Kiinan vientiä harjoittavat tuottajat olivat tuoneet polkumyyntillä unionin markkinoilla myytyjä kiinnittimiä, neuvosto antoi 26.1.2009 asetuksen (EY) N:o 91/2009 lopullisen polkumyyntitullin käyttöönottamisesta Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuonnissa (EUVL 2009, L 29, s. 1).
- 14 Lopullisen polkumyyntitullin käyttöönoton jälkeen komissio sai näyttöä siitä, että toimenpiteitä kierrettiin laivaamalla tuotteet Malesian kautta. Se antoi näin ollen 27.10.2010 asetuksen (EU) N:o 966/2010 asetuksella N:o 91/2009 käyttöön otettujen polkumyyntin vastaisten toimenpiteiden mahdollista kiertämistä tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuonnilla Malesiasta riippumatta siitä, onko niiden alkuperämaaksi ilmoitettu Malesia, koskevan tutkimuksen vireillepanosta ja kyseisen tuonnin kirjaamisvelvoitteesta (EUVL 2010, L 282, s. 29). Asetuksessa N:o 966/2010 tulliviranomaiset veloitettiin erityisesti toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet unioniin suuntautuvan tuonnin kirjaamiseksi, jotta varmistetaan, että Malesiasta tuoduista lähetyksistä voidaan kantaa asianmukainen polkumyyntitulli takautuvasti kyseisen tuonnin kirjaamisen aloittamispäivästä lukien, jos tutkimuksessa todetaan toimenpiteiden kiertäminen.
- 15 Tämän tutkimuksen päätteeksi neuvosto antoi Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuonnissa asetuksella N:o 91/2009 käyttöön otetun lopullisen polkumyyntitullin laajentamisesta koskemaan Malesiasta lähetettyjen tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuontia riippumatta siitä, onko niiden alkuperämaaksi ilmoitettu Malesia, 18.7.2011 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 723/2011 (EUVL 2011, L 194, s. 6).
- 16 Maailman kauppajärjestön (WTO) riitojenratkaisuelin hyväksyi 28.7.2011 valituksia käsittelevän elimen raportin sekä paneelin raportin, sellaisena kuin se on muutettuna valituksia käsittelevän elimen raportilla, joka koskee asiaa ”Euroopan yhteisöt – tiettyjen Kiinasta peräisin olevien rauta-

ja teräskiinnittimien tuonnissa sovellettavat lopulliset polkumyynnin vastaiset toimenpiteet” (WT/DS 397). Riitojenratkaisuelin päätteli siinä muun muassa, että unioni on toiminut tavalla, joka ei ole yhteensopiva WTO:n polkumyynnin vastaisen sopimuksen tiettyjen määräysten kanssa.

- 17 Tämän päätöksen johdosta neuvosto antoi 4.10.2012 täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 924/2012 (EUVL 2012, L 275, s. 1), jolla muutettiin asetusta N:o 91/2009 muun muassa siten, että viimeksi mainitussa asetuksessa säädettyä polkumyyntitullin määrää alennettiin.
- 18 Näillä eri asetuksella säädetty toimenpiteet pysytettiin voimassa viiden vuoden lisäaikana lopullisen polkumyyntitullin käyttöönotosta Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuonnissa, sellaisena kuin se on laajennettuna koskemaan Malesiasta lähetettyjen tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuontia riippumatta siitä, onko niiden alkuperämaaksi ilmoitettu Malesia, asetuksen N:o 1225/2009 11 artiklan 2 kohdan mukaisen toimenpiteiden voimassaolon päättymistä koskevan tarkastelun jälkeen 26.3.2015 annetulla komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2015/519 (EUVL 2015, L 82, s. 78).
- 19 Riitojenratkaisuelin hyväksyi 12.2.2016 tekemällään päätöksellä uusia raportteja, joissa todettiin, että toimenpiteet, joita unionin oli toteuttanut täytäntöönpanoasetuksella N:o 924/2012, olivat WTO:n polkumyynnin vastaisen sopimuksen tiettyjen määräysten vastaisia.
- 20 Tämän päätöksen johdosta komissio antoi 26.2.2016 Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuonnissa käyttöön otetun lopullisen polkumyyntitullin, sellaisena kuin se on laajennettuna koskemaan Malesiasta lähetettyjen tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuontia riippumatta siitä, onko niiden alkuperämaaksi ilmoitettu Malesia, kumoamisesta täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2016/278 (EUVL 2016, L 52, s. 24).
- 21 Valittajien, jotka toivat kiinnittimiä Malesiasta komission tekemän toimenpiteiden kiertämistä koskevan tutkimuksen aikana, tuonnit kirjattiin, jotta niitä varten voitaisiin ottaa käyttöön tulleeja, jos kiertäminen vahvistetaan tutkimuksessa.
- 22 Tammikuun 2012 ja lokakuun 2013 välisenä aikana Alankomaiden tulliviranomaiset lähettivät maksumääräyksiä polkumyyntitulleista, joita valittajat olivat velvollisia maksamaan kiinnittimien tuonnista täytäntöönpanoasetuksen N:o 723/2011 nojalla.
- 23 Hoge Raad der Nederlanden (ylin yleinen tuomioistuin, Alankomaat) esitti 17.11.2017 unionin tuomioistuimelle täytäntöönpanoasetuksen N:o 723/2011 pätevyyttä koskevan ennakkoratkaisupyynnön sellaisen valituksen yhteydessä, jonka Eurobolt oli tehnyt kyseisen täytäntöönpanoasetuksen perusteella maksetuista polkumyyntitulleista.
- 24 Unionin tuomioistuin totesi 3.7.2019 antamassaan tuomiossa Eurobolt (C-644/17, EU:C:2019:555; jäljempänä tuomio Eurobolt), että täytäntöönpanoasetus N:o 723/2011 on pätemätön, koska se on annettu asetuksen N:o 1225/2009 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun olennaisen menettelymääräyksen vastaisesti.

Tuomion Eurobolt täytäntöönpano

- 25 Tuomion Eurobolt antamisen jälkeen komissio aloitti uudelleen toimenpiteiden kiertämistä koskevan tutkimuksen korjatakseen unionin tuomioistuimen toteaman menettelyä koskevan lainvastaisuuden. Se antoi tätä tarkoitusta varten 26.8.2019 täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/1374, joka koskee tutkinnan aloittamista uudelleen [tuomion Eurobolt] jälkeen täytäntöönpanoasetuksen N:o 723/2011 osalta (EUVL 2019, L 223, s. 1).
- 26 Toimenpiteiden kiertämistä koskevan tutkimuksen uudelleen aloittamisen tarkoituksena oli taata kyseisen tuomion täytäntöönpano varmistamalla kaikkien niiden menettelyllisten vaatimusten noudattaminen, jotka johtuvat asetuksen N:o 1225/2009 15 artiklan 2 kohdassa säädetyistä neuvoa-antavan komitean menettelyistä, joka on sittemmin korvattu asetuksen N:o 182/2011 5 artiklassa säädetyllä tarkastelumenettelyllä.
- 27 Euroboltin huomautukset toimitettiin toimivaltaiselle komitealle vähintään 14 päivää ennen sen kokousta. Nämä huomautukset eivät antaneet aiheutta muuttoa komission päätelmiä, joiden mukaan alkuperäiset toimenpiteet piti ottaa uudelleen käyttöön Malesiasta lähetettyjen tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuonnissa riippumatta siitä, onko niiden alkuperämaaksi ilmoitettu Malesia.
- 28 Komissio antoi riidanalaisen asetuksen 30.4.2020.
- 29 Kyseisen asetuksen 1 artiklan mukaan asetuksessa N:o 91/2009 määrätty polkumyyntitulli otetaan uudelleen käyttöön muusta kuin ruostumattomasta teräksestä valmistettujen tiettyjen rauta- ja teräskiinnittimien tuonnissa täytäntöönpanoasetuksen N:o 723/2011 soveltamisaikana. Riidanalaisen asetuksen 2 artiklan mukaan täytäntöönpanoasetuksen N:o 723/2011 perusteella kannettuja polkumyyntitulleja ei palauteta ja viranomaiset perivät takaisin tuomion Eurobolt johdosta suorittamansa palautukset.

Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

- 30 Valittajat ja Stafa Group BV nostivat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 28.7.2020 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen riidanalaisen asetuksen kumoamiseksi.
- 31 Valittajat ja Stafa Group vetosivat kanteensa tueksi kolmeen kanneperusteeseen. Ensimmäisen kanneperusteen mukaan riidanalaisella asetuksella rikotaan SEUT 264 ja SEUT 266 artiklaa ja loukataan tehokkaan oikeussuojan periaatetta, kun sillä korjataan taannehtivasti olennaisen menettelymääräyksen rikkominen. Toisen kanneperusteen mukaan riidanalaisella asetuksella rikotaan asetuksen 2016/1036 13 artiklan 1 kohtaa ja SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohtaa sekä loukataan hyvän hallinnon periaatetta, koska sillä ei ole asianmukaista oikeusperustaa. Kolmannen kanneperusteen mukaan riidanalaisella asetuksella rikotaan SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohtaa, koska siinä kielletään polkumyyntitullien palauttaminen ja määrätään palautettujen polkumyyntitullien takaisinperimisestä.
- 32 Komissio epäili kanteen tutkittavaksi ottamista SEUT 263 artiklan neljännen kohdan toisen osan perusteella ja kiisti sen, että riidanalainen asetus koskisi valittajia ja Stafa Groupia erikseen. Vaikka se katsoi, että Fabory Nederlandin, ASF Fischerin ja Stafa Groupin kanne näyttää siltä, että se täyttää tutkittavaksi ottamisen edellytykset SEUT 263 artiklan neljännen kohdan kolmannen osan nojalla, Euroboltin osalta tilanne ei näytä olevan tällainen. Komission mukaan

on nimittäin niin, että koska Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaiden ylin tuomioistuin) oli kumonnut tälle yhtiölle osoitetut ilmoitukset, riidanalaisen asetuksen täytäntöönpano sen osalta edellyttää täytäntöönpanotoimenpiteitä ilmoittamalla tullivelasta uudelleen.

- 33 Unionin yleinen tuomioistuin kuitenkin totesi, että valittajien ja Stafa Groupin esittämät kanneperusteet oli tutkittava lausumatta ensin kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisesta, koska kumoamiskanne oli joka tapauksessa perusteeton. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella tuomiolla kaikki nämä kanneperusteet ja näin ollen kanteen kokonaisuudessaan.

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

- 34 Valittajat vaativat valituksessaan, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion
 - hyväksyy ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen ja kumoaa riidanalaisen asetuksen siltä osin kuin se koskee valittajia sekä
 - velvoittaa komission korvaamaan ensimmäisessä oikeusasteessa ja muutoksenhakuasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut ja vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 35 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin
- hylkää valituksen ja
 - velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 36 Unionin tuomioistuin kehotti työjärjestyksensä 61 artiklan 1 kohdan mukaisesti valittajia vastaamaan kirjallisesti kysymykseen, joka koski niiden kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamista. Valittajat vastasivat pyyntöön asetetussa määräajassa.

Valituksen tarkastelu

- 37 Valittajat esittävät valituksensa tueksi seitsemän valitusperustetta, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin tulkitisi ja sovelsi virheellisesti ensiksi SEUT 266 artiklaa ja taannehtivuuskiellon periaatetta katsoessaan, että riidanalaisella asetuksella voidaan taannehtivasti ottaa tullit uudelleen käyttöön ja estää niiden palauttaminen; toiseksi SEUT 266 artiklaa katsoessaan, että riidanalaisella asetuksella voidaan ”korjata” olennaisten menettelymääräysten rikkominen polkumyynnin vastaisessa menettelyssä; kolmanneksi SEUT 266 artiklaa ja taannehtivuuskiellon periaatetta katsoessaan, että riidanalaisella asetuksella voidaan ”korjata” tuomiossa Eurobolt todettu rikkominen; neljänneksi SEUT 264, SEUT 266 ja SEUT 296 artiklaa katsoessaan, että komissio saattoi säännöstenvastaisesti käyttää unionin tuomioistuimen toimivaltaa; viidenneksi tehokkaan oikeussuojan periaatetta katsoessaan, että tämä periaate ei edellytä tullien palauttamista kokonaan nyt käsiteltävässä asiassa; kuudenneksi asetuksen 2016/1036 13 artiklan 1 kohtaa, SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohtaa ja hyvän hallinnon periaatetta todetessaan, että riidanalaisella asetuksella on asianmukainen oikeusperusta, ja seitsemänneksi SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohtaa katsoessaan, että riidanalaisella asetuksella voidaan kieltää lopullisesti tuomiossa Eurobolt pätemättömiksi todettujen tullien palauttaminen.

Ensimmäinen, toinen, kolmas ja neljäs valitusperuste

- 38 Ensimmäinen, toinen, kolmas ja neljäs valitusperuste koskevat ensisijaisesti SEUT 266 artiklaa ja unionin yleisen tuomioistuimen arviointeja tavasta, jolla komissio on pannut tuomion Eurobolt täytäntöön. Näiden eri valitusperusteiden tueksi esitetyillä argumenteilla laajennetaan lisäksi unionin yleisessä tuomioistuimessa esitetyn ensimmäisen kanneperusteen ensimmäisessä, toisessa, kolmannessa ja neljässä osassa esitetyjä argumentteja. Niitä on syytä tarkastella yhdessä.

Asianosaisten lausumat

- 39 Valittajat vetoavat SEUT 266 artiklan rikkomiseen (ensimmäinen, toinen, kolmas ja neljäs valitusperuste), taannehtivuuskiellon periaatteen loukkaamiseen (ensimmäinen ja kolmas valitusperuste) ja SEUT 264 ja SEUT 296 artiklan rikkomiseen (neljäs valitusperuste).
- 40 Näillä valitusperusteilla, jotka kohdistuvat valituksenalaisen tuomion 40–61, 69–71, 74, 77, 84, 91 ja 99 kohtaan, valittajat väittävät ensiksi muun muassa 28.5.2013 annettuun tuomioon Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331) tukeutuen, että unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt todeta, että komission ei tarvinnut tai että sen oli tosiasiallisesti mahdotonta toteuttaa toimenpiteitä tuomion Eurobolt täytäntöönpanemiseksi. Kyseisessä tuomiossa todettu olennaisen menettelymääräyksen rikkominen nimittäin rasittaa toimenpiteiden kiertämistä koskevaa tutkimusta kokonaisuudessaan, eikä sitä näin ollen voida korjata. Toiseksi SEUT 266 artiklassa veloitetaan palauttamaan aikaisemmin maksetut tullit, kun niitä ei pitänyt lain mukaan kantaa, mitä kierrettiin riidanalaisen asetuksen taannehtivalla soveltamisella, jonka unionin yleinen tuomioistuin virheellisesti hyväksyi. Kolmanneksi riidanalaisella asetuksella on vaikutuksia yksinomaan menneisyyteen, ja se on siis vastoin unionin yleisen tuomioistuimen toteamusta taannehtiva. Neljänneksi riidanalaisesta asetuksesta seuraa, että tuomiolla Eurobolt ei ole ajallisia vaikutuksia, mikä on ristiriidassa unionin tuomioistuimelle SEUT 264 artiklalla annetun yksinomaisen toimivallan kanssa.
- 41 Komissio vaatii, että ensimmäinen, toinen ja neljäs valitusperuste hylätään perusteettomina. Se väittää, että kolmas valitusperuste on tehoton, koska se perustuu virheelliseen oletamaan siitä, että riidanalainen asetus on taannehtiva. Vaikka näin olisikin, komissio katsoo joka tapauksessa, että kyseinen asetus täyttää oikeuskäytännössä vahvistetut edellytykset tällaisen taannehtivan vaikutuksen oikeuttamiseksi.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 42 Valittajat riitauttavat ensimmäisellä, toisella, kolmannella ja neljännellä valitusperusteellaan lähinnä unionin yleisen tuomioistuimen arvioinnit tavasta, jolla komissio pani tuomion Eurobolt täytäntöön; tämä täytäntöönpano johti viime kädessä riidanalaisen asetuksen antamiseen.
- 43 Ensinnäkin on muistutettava, että SEUT 266 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että toimielimen, jonka toimi on kumottu, on toteutettava unionin tuomioistuimen tuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet.
- 44 Tästä seuraa, että kun unionin tuomioistuin on todennut SEUT 267 artiklan nojalla aloitetussa menettelyssä, että unionin toimi on pätemätön, sen ratkaisusta seuraa, että toimivaltaisten toimielinten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet todetun lainvastaisuuden korjaamiseksi, ja velvollisuutta, josta SEUT 266 artiklassa määrätään kumoamistuomion varalta, sovelletaan

analogisesti tuomioihin, joissa todetaan unionin toimi pätemättömäksi (ks. vastaavasti tuomio 29.6.1988, Van Landschoot, 300/86, EU:C:1988:342, 22 kohta ja tuomio 9.9.2008, FIAMM ym. v. neuvosto ja komissio, C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, 123 kohta). Lisäksi näillä toimielimillä on silti laaja harkintavalta kyseisiä toimenpiteitä valitessaan, ja tällöin on noudatettava sitä edellytystä, että toimenpiteiden on sovellettava yhteen kyseisen tuomion tuomiolauselman ja sen tueksi esitettyjen välttämättömien perustelujen kanssa (tuomio 28.1.2016, CM Eurologistik ja GLS, C-283/14 ja C-284/14, EU:C:2016:57, 76 kohta ja tuomio 15.3.2018, Deichmann, C-256/16, EU:C:2018:187, 87 kohta). Kun otetaan huomioon tämä laaja harkintavalta, ainoastaan mainittujen toimenpiteiden ilmeinen soveltumattomuus tavoitellun päämäärän saavuttamiseen voi vaikuttaa niiden laillisuuteen (tuomio 15.3.2018, Deichmann, C-256/16, EU:C:2018:187, 88 kohta).

- 45 Lisäksi on niin, että vaikka unionin tuomioistuin on voinut tarkastella tilannetta, jossa olosuhteiden takia osoittautuu mahdottomaksi panna täytäntöön toimielimen, joka on tuomioistuimen kumoaman toimen antaja, velvollisuus toteuttaa toimenpiteet kumoamistuomion panemiseksi täytäntöön (ks. vastaavasti tuomio 5.3.1980, Könecke Fleischwarenfabrik v. komissio, 76/79, EU:C:1980:68, 9 kohta ja tuomio 28.5.2013, Abdulrahim v. neuvosto ja komissio, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 64 ja 80 kohta), valittajat eivät ole nyt käsiteltävässä asiassa millään tavoin osoittaneet, että komission ei tarvinnut tai että sen oli tosiasiallisesti mahdotonta hyväksyä toimenpiteitä tuomion Eurobolt panemiseksi täytäntöön.
- 46 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin katsoi perustellusti valituksenalaisen tuomion 49 ja 77 kohdassa, että komissiolla oli SEUT 266 artiklan nojalla velvollisuus toteuttaa tuomion Eurobolt täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet.
- 47 On myös selvää, että SEUT 266 artiklassa velvoitetaan toimielin, jonka toimi on kumottu, vain toteuttamaan kumoamistuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet ja ettei unionin toimen kumoaminen vaikuta välttämättä sen valmistelutoimiin (tuomio 28.1.2016, CM Eurologistik ja GLS, C-283/14 ja C-284/14, EU:C:2016:57, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Sama pätee analogisesti unionin tuomioistuimen tuomion, jolla unionin toimi todetaan pätemättömäksi, täytäntöönpanoon. Näin ollen on niin, että toimielin voi – paitsi jos todettu sääntöjenvastaisuus on johtanut koko menettelyn pätemättömyyteen – jatkaa menettelyä vain siitä vaiheesta, jossa tämä sääntöjenvastaisuus tapahtui, sellaisen toimen antamiseksi, jolla pyritään korvaamaan aikaisempi kumottu tai pätemättömäksi todettu toimi (tuomio 12.11.1998, Espanja v. komissio, C-415/96, EU:C:1998:533, 31 kohta; tuomio 3.10.2000, Industrie des poudres sphériques v. neuvosto, C-458/98 P, EU:C:2000:531, 82 kohta ja tuomio 15.3.2018, Deichmann, C-256/16, EU:C:2018:187, 74 kohta).
- 48 Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimen tuomiossa Eurobolt toteama sääntöjenvastaisuus johtui siitä, että huomautuksia, jotka Eurobolt esitti asianomaisena osapuolena vastauksena komission päätelmiin asetuksen N:o 1225/2009 13 artiklan perusteella aloitetussa toimenpiteiden kiertämisestä koskevassa tutkimuksessa, ei ollut toimitettu kyseisellä asetuksella perustetulle neuvoa-antavalle komitealle viimeistään 10 työpäivää ennen sen kokousta, mikä on kyseisen asetuksen 15 artiklan 2 kohdan vastaista.
- 49 Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 47 kohdassa, tällainen sääntöjenvastaisuus ei sellaisenaan ole voinut vaikuttaa menettelyyn kokonaisuudessaan. Mainitun asetuksen 15 artiklan 2 kohdassa asetetun määräajan tarkoituksena oli nimittäin antaa tässä neuvoa-antavassa komiteassa toimiville jäsenvaltioiden edustajille riittävästi aikaa tutkia tarvittavat tiedot rauhallisesti ennen komitean kokousta ja määritellä kantansa omien etujensa

suojaamiseksi. Tällä määräajalla pyrittiin yleisemmin varmistamaan, että asianomaisten osapuolten tutkimuksen aikana esittämät tiedot ja huomautukset voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon neuvoo-antavassa komiteassa (ks. vastaavasti tuomio Eurobolt, 48–51 kohta).

- 50 Näin ollen on niin, että vaikka mainitun määräajan noudattamatta jättäminen saattoi vaikuttaa lopullisen polkumyyntitullin laajentamista koskevan menettelyn, jonka oli tarkoitus johtaa täytäntöönpanoasetuksen N:o 723/2011 antamiseen, myöhempiin vaiheisiin, kyseinen sääntöjenvastaisuus ei sitä vastoin voinut vaikuttaa päätöksentekomenettelyn aikaisempiin vaiheisiin. Näin ollen mikään ei estänyt komissiota jatkamasta menettelyä siitä nimenomaisesta kohdasta, jossa mainittu sääntöjenvastaisuus tapahtui, ja tämän korjattuaan toteuttamaan uuden toimen.
- 51 Tästä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin ei tehnyt oikeudellista virhettä todetessaan, että komissio saattoi tuomion Eurobolt täytäntöön panemiseksi aloittaa menettelyn uudelleen siinä vaiheessa, jossa olennaista menettelymääräystä oli rikottu, jolloin voitiin taata asetuksen N:o 1225/2009 15 artiklan 2 kohdassa säädetyn neuvoo-antavan komitean kuulemista koskevien menettelyvaatimusten noudattaminen (ks. analogisesti tuomio 28.1.2016, CM Eurologistik ja GLS, C-283/14 ja C-284/14, EU:C:2016:57, 54 kohta).
- 52 Se, että vaatimus antaa kaikki hyödylliset tiedot tälle neuvoo-antavalle komitealle kuuluu menettelyn sääntöjenmukaisuutta koskeviin olennaisiin menettelymääräyksiin, ei muuta tätä toteamusta eikä tämän tuomion 44 ja 47 kohdassa mainittuja periaatteita. Toisin kuin valittajat väittävät, asianomaisten talouden toimijoiden puolustautumisoikeuksien merkitys polkumyyntitullien alalla ei voi kyseenalaistaa 13.11.1990 annetun tuomion Fedesa ym. (C-331/88, EU:C:1990:391) 33 ja 34 kohtaan perustuvaa oikeuskäytäntöä.
- 53 Riippumatta kyseisestä alasta olennaiseksi menettelymääräykseksi luokittelun taustalla olevan tehtävän tarkoituksena on nimittäin taata toimivaltasääntöjen ja menettelyllisten oikeuksien noudattaminen. Näiden sääntöjen ja oikeuksien noudattamiseen ei vaikuta mitenkään se, että menettely aloitetaan uudelleen siitä vaiheesta, jossa olennaista menettelymääräystä on rikottu, kun tämän olennaisen menettelymääräyksen noudattamatta jättäminen ei ole johtanut aiempien vaiheiden virheellisyyteen.
- 54 Koska nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä oleva olennaisen menettelymääräyksen rikkominen ei ole vaikuttanut tätä rikkomista edeltäneisiin laajentamismenettelyn vaiheisiin, mikään ei estä sitä, että komissio aloittaa menettelyn uudelleen kyseisen rikkomisen tapahtumahetkestä alkaen ja toteuttaa uuden toimen rikkomisen korjattuaan.
- 55 Toiseksi valittajien väitteestä, jonka mukaan SEUT 266 artiklassa veloitetaan palauttamaan aikaisemmin maksetut tullit, kun niitä ei ollut lain mukaan maksettava, on todettava, että näin on todella lähtökohtaisesti oltava silloin, kun unionin tuomioistuin toteaa polkumyyntitullien käyttöön ottamisesta annetun asetuksen pätemättömäksi. Unionin tuomioistuimen tuomion, jolla asetus on todettu pätemättömäksi, ja näin ollen tällaiseen tuomioon perustuvien veloitteiden täsmällinen laajuus on kuitenkin – kuten tämän tuomion 44 kohdassa on muistutettu – määritettävä kussakin konkreettisessa tapauksessa ottamalla huomioon paitsi kyseisen tuomion tuomiolauselman myös sen perustelut, jotka ovat tuomiolauselman välttämätön tuki (tuomio 15.3.2018, Deichmann, C-256/16, EU:C:2018:187, 62 ja 63 kohta).

- 56 Tuomiossa Eurobolt unionin tuomioistuin totesi täytäntöönpanoasetuksen N:o 723/2011 pätemättömäksi yksinomaan asetuksen N:o 1225/2009 15 artiklan 2 kohdassa säädetyn menettelysäännön rikkomisen vuoksi. Kyseisessä tuomiossa unionin tuomioistuin ei siis tutkinut millään tavalla kyseisen täytäntöönpanoasetuksen aineellista sisältöä eikä näin ollen kumonnut eikä vahvistanut sen sisältämiä sääntöjä. Valittajat eivät siis voineet odottaa, että komissio muuttaisi asiaa koskevaa kantaansa (ks. analogisesti tuomio 13.11.1990, Fedesa ym., C-331/88, EU:C:1990:391, 47 kohta).
- 57 Tältä osin on vielä muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ei vaadita, että sovellettavassa säännöstössä säädetään nimenomaisesti oikeudesta aloittaa menettely uudelleen, jotta kumotun tai pätemättömäksi todetun toimen antanut toimielin voi tehdä niin (ks. vastaavasti tuomio 28.1.2016, CM Eurologistik ja GLS, C-283/14 ja C-284/14, EU:C:2016:57, 52 kohta). Vaikka asetuksen 2016/1036 9 artiklan 4 kohdassa, 13 artiklan 1 ja 3 kohdassa sekä 14 artiklan 1 ja 5 kohdassa yhdessä luettuna ei viitata mahdollisuuteen ”ottaa uudelleen käyttöön” polkumyyntitulleja kumoavan tai pätemättömäksi toteavan tuomion antamisen johdosta, näissä säännöksissä kuitenkin myös annetaan komissiolle toimivalta tällaiseen ottamiseen uudelleen käyttöön sen jälkeen, kun se on aloittanut uudelleen unionin tuomioistuinten kumoaman tai pätemättömäksi toteaman asetuksen taustalla olevan menettelyn ja korjannut tässä yhteydessä todetut lainvastaisuudet ajallisesti sovellettavien menettelysääntöjen ja aineellisten sääntöjen mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio 19.6.2019, C & J Clark International, C-612/16, EU:C:2019:508, 42 ja 43 kohta ja tuomio 8.9.2022, Puma ym. v. komissio, C-507/21 P, EU:C:2022:649, 58 kohta).
- 58 Hallinnollisen menettelyn jatkaminen tuomion Eurobolt julistamisen jälkeen saattoi näin ollen pätevästi johtaa täytäntöönpanoasetuksessa N:o 723/2011 säädettyyn polkumyyntitullien ottamiseen uudelleen käyttöön sellaisten tuotteiden osalta, jotka on luovutettu vapaaseen liikkeeseen asetuksen N:o 91/2009 soveltamisaikana. Tästä seuraa, että kyseisellä täytäntöönpanoasetuksella käyttöön otettuja polkumyyntitulleja ei tarvinnut palauttaa välittömästi ja kokonaan (ks. analogisesti tuomio 8.9.2022, Puma ym. v. komissio, C-507/21 P, EU:C:2022:649, 68 kohta).
- 59 Tämän tuomion 55–58 kohdassa esitetyistä seikoista seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi perustellusti valituksenalaisen tuomion 48 kohdassa, että komissio saattoi aloittaa menettelyn uudelleen siitä vaiheesta, jossa tuomiossa Eurobolt todettu sääntöjenvastaisuus oli tapahtunut, ja siten ottaa uudelleen käyttöön täytäntöönpanoasetukseen N:o 723/2011 sisältyvät toimenpiteet määräämättä valittajien maksamien polkumyyntitullien palauttamisesta.
- 60 Kolmanneksi taannehtivuuskiellon periaatteesta on todettava, kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, että vaikka asetuksen N:o 1225/2009 10 artiklan 1 kohdassa, joka toistetaan sanataarkasti asetuksen 2016/1036 10 artiklan 1 kohdassa, vahvistetaan polkumyyntin vastaisten toimenpiteiden taannehtivuuskiellon periaate, koska niitä voidaan periaatteessa soveltaa vain tuotteisiin, jotka on luovutettu vapaaseen liikkeeseen sen päivän jälkeen, jona asetus, jolla ne on otettu käyttöön, on tullut voimaan, asetusten N:o 1225/2009 ja 2016/1036 useat säännökset poikkeavat tästä periaatteesta (tuomio 17.12.2015, APEX, C-371/14, EU:C:2015:828, 48 kohta).
- 61 Kiertämistä koskevien sääntöjen osalta siinä siis sallitaan kyseisten asetusten 13 artiklan perusteella annettulla laajentamisasetuksella laajennettujen polkumyyntitullien taannehtiva kantaminen vasta siitä päivästä alkaen, jona tuonnin kirjaaminen on ollut pakollista kyseisten asetusten 14 artiklan 5 kohdan mukaisesti (tuomio 17.12.2015, APEX, C-371/14, EU:C:2015:828, 49 kohta).

- 62 Tästä seuraa, että menettelyn jatkaminen laajentamisasetuksen kumoamisen tai pätemättömäksi julistamisen jälkeen ei voi johtaa siihen, että menettelyn päätteeksi annettavalla asetuksella otetaan uudelleen käyttöön polkumyyntitulleja, joita sovelletaan tuotteisiin, jotka on luovutettu vapaaseen liikkeeseen ennen päivää, jona kirjaaminen on tehty pakolliseksi. Tällainen menettelyn jatkaminen on sitä vastoin sallittua, vaikka kyseisten polkumyyntitullien voimassaolo olisi päättynyt, kunhan nämä tullit otetaan uudelleen käyttöön vain niiden alkuperäisen soveltamisajanjakson ajaksi (ks. analogisesti tuomio 15.3.2018, Deichmann, C-256/16, EU:C:2018:187, 77 ja 78 kohta) ja siis ainoastaan tätä voimassaolon päättymistä edeltävän ajanjakson osalta, joten laajennetut toimenpiteet ovat luonteeltaan yksinomaan taannehtivia (tuomio 17.12.2015, APEX, C-371/14, EU:C:2015:828, 47 kohta).
- 63 Asetuksen 2016/1036 10 artiklan 1 kohta ei siis ollut esteenä sille, että riidanalaisella asetuksella otetaan uudelleen käyttöön polkumyyntitullit tuonneille, jotka toteutettiin tuomiossa Eurobolt pätemättömäksi todetun asetuksen soveltamisajanjakson aikana (ks. analogisesti tuomio 19.6.2019, C & J Clark International, C-612/16, EU:C:2019:508, 57 kohta).
- 64 Tästä seuraa, ettei unionin yleinen tuomioistuin tehnyt oikeudellista virhettä myöskään todetessaan valituksenalaisen tuomion 55 ja 61 kohdassa, että taannehtivuuskiellon periaate, joka on vahvistettu asetuksen N:o 1225/2009 10 artiklan 1 kohdassa, ei ole esteenä kyseisiä tuotteita koskevan polkumyyntin vastaisen menettelyn aloittamiselle uudelleen ja polkumyyntitullien ottamiselle uudelleen käyttöön tuonneille, jotka toteutettiin tuomiossa Eurobolt pätemättömäksi todetun asetuksen soveltamisajanjakson aikana.
- 65 Neljänneksi tämän tuomion 54–58 ja 60–63 kohdassa esitetyistä perusteluista ilmenee, että antaessaan riidanalaisen asetuksen komissio ei ottanut itselleen unionin tuomioistuimella SEUT 264 artiklan nojalla olevaa toimivaltaa, koska se ei kyseenalaistanut tuomion Eurobolt tuomiolauselmaa eikä sen tueksi esitettyjä perusteluja vaan ainoastaan antoi toimivaltaisena toimielimenä laajentamisasetuksen tämän tuomion edellisessä kohdassa kuvatuissa ajallisissa rajoissa. Näin ollen unionin yleistä tuomioistuinta ei voida moittia siitä, että se olisi laiminlyönyt SEUT 296 artiklan mukaisen perusteluvollisuutensa katsoessaan valituksenalaisen tuomion 99 kohdassa, ettei SEUT 264 artikla ole esteenä sille, että asianomainen toimielin toteuttaa toimenpiteitä, joilla voi olla samat ajalliset vaikutukset kuin ratkaisulla, jonka unionin tuomioistuin tekisi, jos se soveltaisi kyseisen määräyksen toista alakohtaa, koska – kuten valituksenalaisen tuomion 98 kohdasta ilmenee – valittajat eivät ole osoittaneet, että riidanalainen asetus on ristiriidassa tuomion Eurobolt tuomiolauselman ja perustelujen kanssa.
- 66 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäinen, toinen, kolmas ja neljäs valitusperuste on hylättävä kokonaisuudessaan perusteettomana.

Viides valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 67 Viidennessä valitusperusteessaan, joka koskee valituksenalaisen tuomion 112 kohtaa, valittajat väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi ja sovelsi virheellisesti tehokkaan oikeussuojan periaatetta katsoessaan, ettei tämä periaate edellytä polkumyyntitullien palauttamista kokonaan nyt käsiteltävässä asiassa.

- 68 Valittajien mukaan unionin yleinen tuomioistuin jätti tämän päätelmän tehdessään huomiotta argumentin, jonka mukaan unionin tuomioistuimen tuomioilla ei olisi mitään oikeusvaikutuksia, jos komissiolla olisi toimivalta hyväksyä riidanalaisen asetuksen kaltaisia toimia. Komission tässä asetuksessa noudattaman lähestymistavan hyväksyminen johtaisi siihen, ettei yhtäkään talouden toimijaa kannustettaisi riitauttamaan unionin tuomioistuimessa komission menettelyä polkumyyntiasioissa, joten komission toimivalta jäisi täysin valvonnan ulkopuolelle. Se voisi nimittäin aina ”korjata” unionin tuomioistuimen toteamat rikkomiset hyväksymällä toimen, jolla on oikeusvaikutuksia menneisyydessä, ikään kuin unionin tuomioistuin ei olisi koskaan antanut ratkaisua.
- 69 Komissio vaatii, että viides valitusperuste hylätään perusteettomana.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 70 Viidennessä valitusperusteessaan valittajat moittivat unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se teki oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 112 kohdassa, että komissio oli kunnioittanut niiden oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan. Näin tehdessään unionin yleinen tuomioistuin sovelsi virheellisesti tätä oikeutta katsoessaan, ettei se edellyttänyt tuomiossa Eurobolt pätemättömäksi todetulla asetuksella käyttöön otettujen polkumyyntitullien palauttamista kokonaan.
- 71 Tältä osin valituksenalaisen tuomion 112 kohdasta ilmenee unionin yleisen tuomioistuimen katsoen, että komissio noudatti SEUT 266 artiklaan perustuvaa velvollisuuttaan toteuttaa tuomion Eurobolt täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä valittajien oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, kun se korjasi mainitussa tuomiossa todetun menettelyvirheen eli huolehti siitä, että toimivaltaisen neuvoa-antavan komitean päätöksenteossa noudatetaan täysimääräisesti sovellettavassa säännöstössä säädettyjä olennaisia menettelymääräyksiä, ja vahvisti tutkimuksen päätelmät, joita ei ollut kyseenalaistettu tuomiossa Eurobolt.
- 72 Valittajat väittävät lähinnä unionin yleisen tuomioistuimen jättäneen tämän päätelmän tehdessään huomiotta argumentin, jonka mukaan unionin tuomioistuimen ratkaisuilla ei olisi oikeusvaikutuksia, jos komissiolla olisi toimivalta antaa riidanalaisen asetuksen kaltaisia toimia.
- 73 Tämä valitusperuste perustuu kuitenkin virheelliseen olettamukseen. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 64 kohdassa, riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana ei nimittäin ollut olemassa mitään unionin tuomioistuinten ratkaisua, jossa täytäntöönpanoasetus N:o 723/2011 olisi todettu aineellisesti pätemättömäksi.
- 74 Kuten nimittäin tämän tuomion 56 kohdassa on todettu, tuomiossa Eurobolt unionin tuomioistuin totesi kyseisen täytäntöönpanoasetuksen pätemättömäksi ainoastaan sellaisen menettelyllisen sääntöjenvastaisuuden perusteella, joka voitiin korjata, kuten valituksen ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen valitusperusteen tarkastelusta ilmenee.
- 75 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi näin ollen perustellusti valituksenalaisen tuomion 112 kohdassa, että korjatessaan tämän menettelyllisen sääntöjenvastaisuuden komissio oli kunnioittanut valittajien oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan huolehtimalla siitä, että toimivaltaisen neuvoa-antavan komitean päätöksenteossa noudatetaan täysimääräisesti sovellettavan säännösten mukaisia olennaisia menettelymääräyksiä.
- 76 Edellä esitetyn perusteella viides valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Kuudes valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 77 Kuudennessa valitusperusteessaan, joka koskee valituksenalaisen tuomion 129, 134, 138, 144, 148 ja 154 kohtaa, valittajat väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin tulkitsee ja sovelsi virheellisesti asetuksen 2016/1036 13 artiklan 1 kohtaa, SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohtaa sekä hyvän hallinnon periaatetta katsoessaan, että riidanalaisella asetuksella on asianmukainen oikeusperusta.
- 78 Valittajat huomauttavat aluksi, että unionin yleinen tuomioistuin näyttää arvioineen väärin niiden kumoamiskanteen tueksi esittämän toisen kanneperusteen ulottuvuuden. Valittajat väittivät tässä kanneperusteessa, että siltä osin kuin asetus N:o 91/2009 on todettu lainvastaiseksi ja näin ollen kumottu vuonna 2016, se ei voi olla asianmukainen oikeusperusta riidanalaisen asetuksen antamiselle vuoden 2020 aikana, koska se on ”liitännäinen” asetukseen N:o 91/2009, jolla otettiin käyttöön lopullinen polkumyyntitulli, nähden.
- 79 Valittajat esittävät pääasiallisesti neljä argumenttia kuudennen valitusperusteen tueksi. Ensimmäiseksi unionin yleinen tuomioistuin tukeutui virheellisesti 17.12.2015 annettuun tuomioon APEX (C-371/14, EU:C:2015:828), koska kyseisessä tuomiossa ei ollut kyse riidanalaisen toimen oikeusperustasta. Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin vetosi SEUT 207 artiklaan oikeusperustana polkumyyntin vastaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi yleisesti ja näin ollen riidanalaisen asetuksen antamiseksi, vaikka lainvastainen asetus N:o 91/2009 ei voinut olla asianmukainen oikeusperusta riidanalaiselle asetukselle. Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin myös jätti olennaisen seikan huomiotta katsoessaan, ettei asetuksen N:o 91/2009 kumoaminen ollut vaikuttanut sen pätevyyteen. Olennaista on se, että komissio, joka kumosi kyseisen asetuksen vuonna 2016 sen lainvastaisuuden vuoksi, ”herätti sen henkiin” virheellisesti vuoden 2020 aikana tehdäkseen siitä riidanalaisen asetuksen oikeusperustan. Neljänneksi unionin yleinen tuomioistuin teki virheen katsoessaan, ettei asetuksen N:o 91/2009 lainmukaisuutta voida arvioida WTO:n oikeuden kannalta. Valittajat eivät väitä, että WTO:n oikeuden rikkominen kyseisessä asetuksessa tekisi riidanalaisesta asetuksesta lainvastaisen, mutta ne täsmentävät, ettei kyseistä asetusta voitu käyttää riidanalaisen asetuksen oikeusperustana.
- 80 Komissio väittää, että kuudes valitusperuste on tehoton, koska se perustuu virheelliseen olettamukseen, jonka mukaan riidanalaisen asetuksen oikeusperusta on asetus N:o 91/2009. Joka tapauksessa myös tämä valitusperuste on perusteeton.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 81 Kuudennessa valitusperusteessaan valittajat väittävät lähinnä, että asetus N:o 91/2009 on kumottu vuonna 2016 sen lainvastaisuuden vuoksi, joten se ei voi olla oikeusperusta vuonna 2020 annettulle riidanalaiselle asetukselle, joka on liitännäinen asetukseen N:o 91/2009 nähden.
- 82 Ensinnäkin on muistutettava, että kun komissio aikoo ottaa uudelleen käyttöön lopulliset polkumyyntitullit, sen on noudatettava lain ajallista soveltamista sekä oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatetta koskevia vaatimuksia. Nämä edellyttävät kulloinkin kyseessä olevien tosiseikkojen tapahtuma-aikaan voimassa olleiden aineellisten sääntöjen soveltamista, vaikka nämä säännöt eivät olisi enää voimassa ajankohtana, jolloin unionin toimielin antaa toimen, jos toimen oikeudellisen perustan muodostava säännös, jolla annetaan unionin

toimielimelle toimivalta antaa kyseessä oleva toimi, on voimassa toimen antamishetkellä. Samoin tämän toimen antamismenettely on toteutettava antamisajankohtana voimassa olevien sääntöjen mukaisesti (tuomio 14.6.2016, komissio v. McBride ym., C-361/14 P, EU:C:2016:434, 40 kohta).

- 83 Kuten tämän tuomion 57 kohdassa on muistutettu, asetuksen 2016/1036 13 artiklassa ja 14 artiklan 1 kohdassa, luettuina yhdessä, annetaan komissiolle toimivalta ”ottaa uudelleen käyttöön” polkumyyntitulleja antamalla uusi asetus, kun asetus 2016/1036 on kumottu tai todettu pätemättömäksi syistä, jotka voidaan korjata.
- 84 Kuten julkisasiamies korosti ratkaisuehdotuksensa 44 kohdassa, vaikka on itsestään selvää, että polkumyyntitulleja voidaan laajentaa vain, jos ne on otettu alun perinkin käyttöön pätevästi, niiden laajentamisen oikeusperustana ei ole toimi, jolla nämä tullit otetaan käyttöön, vaan asetus 2016/1036. Lisäksi sillä, että riidanalainen asetus on asetukseen N:o 91/2009 nähden liitännäinen toimi, on vaikutusta ainoastaan riidanalaisen asetuksen ajalliseen ulottuvuuteen. Kuten tämän tuomion 62 kohdasta ilmenee, polkumyyntitullien laajentamista koskeva asetus voi nimittäin koskea vain ajanjaksoa, jonka aikana alkuperäistä säädöstä, jolla tämä tulli otettiin käyttöön, sovelletaan tai sovellettiin (ks. vastaavasti tuomio 17.12.2015, APEX, C-371/14, EU:C:2015:828, 53 ja 54 kohta).
- 85 Tästä seuraa, että käsiteltävässä asiassa riidanalaisessa asetuksessa tarkoitetut asetuksen 2016/1036 säännökset eli 13 artikla ja 14 artiklan 1 kohta muodostavat pätevän oikeusperustan riidanalaiselle asetukselle. Unionin yleinen tuomioistuin saattoi siis oikeudellista virhettä tekemättä todeta valituksenalaisen tuomion 125 ja 128 kohdassa, että riidanalainen asetus annettiin näiden säännösten eikä asetuksen N:o 91/2009 säännösten perusteella.
- 86 Toiseksi on todettava, että toisin kuin valittajat väittivät, unionin yleinen tuomioistuin ei ”jättänyt huomiotta oleellista” viitatessaan valituksenalaisen tuomion 136 kohdassa SEUT 207 artiklaan. Vaikka unionin yleinen tuomioistuin viittasi tähän primaarioikeuden määräykseen, se ei tehnyt näin perustellakseen riidanalaisen asetuksen oikeusperustaa vaan hylätäkseen valittajien väitteen, joka koski SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa vahvistetun annetun toimivallan periaatteen loukkaamista. SEUT 207 artiklan 2 kohta on nimittäin primaarioikeuden määräys, jolla annetaan unionin lainsäätäjälle toimivalta antaa sääntöjä, joilla komissiolle annetaan täytäntöönpanovalta antaa kiertämisen vastainen asetus, minkä tämä lainsäätäjä teki asetuksen 2016/1036 13 artiklassa ja 14 artiklan 1 kohdassa.
- 87 Kolmanneksi unionin yleistä tuomioistuinta ei voida moittia viittaamisesta valituksenalaisen tuomion 129 ja 134 kohdassa 17.12.2015 annettuun tuomioon APEX (C-371/14, EU:C:2015:828) sen vuoksi, että unionin tuomioistuin ei lausunut kyseisessä tuomiossa väitteestä, jonka mukaan lainvastainen asetus ei voi olla riidanalaisen asetuksen oikeusperusta.
- 88 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 57 kohdassa, unionin yleisen tuomioistuimen toteamuksiin, jotka koskevat unionin toimien arviointia WTO-sääntöjen ja -ratkaisujen kannalta, ei liity mitään oikeudellista virhettä. Kuten unionin tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus todeta, asetuksen N:o 91/2009 pätevyttä ei voida arvioida riitojenratkaisuelimen 28.7.2011 ja 12.2.2016 tekemien päätösten perusteella (ks. vastaavasti tuomio 9.7.2020, Donex Shipping and Forwarding, C-104/19, EU:C:2020:539, 45–48 kohta). Toisaalta sitä, että unionin toimen antaja kumoaa toimen, ei voida rinnastaa kyseisen toimen lainvastaisuuden toteamiseen, jolla on taannehtiva vaikutus, koska tällaisella kumoamisella on vaikutuksia vain tulevaisuudessa.

- 89 Unionin yleinen tuomioistuin ei siis tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan valituksenalaisen tuomion 138 kohdassa, että asetuksella N:o 91/2009 käyttöön otettujen polkumyyntitullien kumoaminen ex nunc riitojenratkaisuelimen 12.2.2016 tekemän päätöksen johdosta ei vaikuta tämän asetuksen pätevyYTEEN.
- 90 Kuten unionin tuomioistuin on nimenomaisesti todennut 17.12.2015 annetun tuomion APEX (C-371/14, EU:C:2015:828) 54 kohdassa, vaikka lopullisen polkumyyntitullin laajentamista koskevan toimenpiteen liitännäisestä luonteesta johtuu, että laajennetut toimenpiteet eivät voi jatkaa niiden toimenpiteiden, joita niillä laajennetaan, voimassaolon päättymisen jälkeen, ensin mainittujen käyttöön ottamista koskevaa päätöstä ei ole välttämättä tehtävä ennen viimeksi mainittujen voimassaolon päättymistä.
- 91 Kuudes valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Seitsemäs valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 92 Seitsemännessä valitusperusteessaan, joka koskee valituksenalaisen tuomion 164–167 kohtaa, valittajat väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin teki kolme oikeudellista virhettä katsoessaan, että riidanalaisella asetuksella voitiin kieltää lopullisesti niiden täytäntöönpanoasetuksen N:o 723/2011 perusteella maksamien kiertämistä koskevien tullien palauttaminen ja määrätä tulliviranomaiset perimään takaisin jo palautetut tullit. Näin tehdessään unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi ja sovelsi virheellisesti asetuksen 2016/1036 13 artiklan 1 kohtaa, SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohtaa sekä hyvän hallinnon periaatetta.
- 93 Ensiksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi virheellisesti, että perusteettomasti maksettujen tullien palauttamiskielto ”on vain looginen seuraus” kiertämistä koskevien tullien ottamisesta uudelleen käyttöön, vaikka vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että perusteettomasti maksettujen tullien palauttamisvaatimuksia koskevat päätökset kuuluvat tulliviranomaisten yksinomaiseen toimivaltaan. Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi virheellisesti unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jossa komissiolle annetaan toimivalta antaa määräyksiä tulliviranomaisille. Tämä oikeuskäytäntö koskee nimittäin tilannetta, jossa komissio on määrännyt, että maksettujen tullien palauttaminen kielletään väliaikaisesti polkumyynnin vastaisen menettelyn uudelleen aloittamista ja tullien ottamista uudelleen käyttöön odottaessa, eikä lopullista palauttamiskieltoa. Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin totesi virheellisesti, että komissio saattoi kieltää lopullisesti tullien palauttamisen, koska unionin tuomioistuimen hyväksymän väliaikaisen kiellon tarkoituksena on ”mahdollistaa” lopullinen kielto ja ”valmistella” sitä. Palauttamista koskevat lopulliset päätökset kuuluvat kuitenkin tulliviranomaisten yksinomaiseen toimivaltaan.
- 94 Komissio väittää, että tämä valitusperuste on osittain tehoton ja osittain perusteeton.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 95 Valittajat väittävät seitsemännessä valitusperusteessaan lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan, että riidanalaisella asetuksella voitiin kieltää lopullisesti tuomiossa Eurobolt pätemättömiksi todettujen tullien palauttaminen SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohdan vastaisesti.
- 96 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että polkumyyntitulleja, joita niiden käyttöön ottamisesta annetun asetuksen kumoaminen koskee, ei tarvitse palauttaa välittömästi ja kokonaan kaikissa olosuhteissa. Näissä samoissa olosuhteissa komissiolla on toimivalta antaa tulliviranomaisille määräyksiä noudattaakseen velvollisuuttaan panna täytäntöön tuomio, jolla kyseinen asetus todetaan pätemättömäksi (ks. vastaavasti tuomio 15.3.2018, Deichmann, C-256/16, EU:C:2018:187, 59, 60, 70 ja 71 kohta ja tuomio 19.6.2019, C & J Clark International, C-612/16, EU:C:2019:508, 48 kohta).
- 97 Edellisessä kohdassa mainitun oikeuskäytännön taustalla olleissa asioissa kyseessä olleissa määräyksissä oli tosin kyse väliaikaisesta palautuskiellosta eikä – kuten nyt käsiteltävässä asiassa – lopullisesta kiellosta. Kuten unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti todennut valituksenalaisen tuomion 167 kohdassa, väliaikaista palautusta koskevan kiellon tarkoituksena on kuitenkin mahdollistaa mahdollinen lopullinen kiello ja valmistella sitä siinä tapauksessa, että pätemättömiksi todetut tullit otetaan uudelleen käyttöön kiertämistä koskevan tutkimuksen uudelleen aloittamisen jälkeen. Perusteettomasti maksettujen tullien palauttamiskiello on siten vain looginen seuraus siitä, että nämä samat tullit otetaan uudelleen käyttöön sellaisen menettelyn päätteeksi, jossa ei ole sääntöjenvastaisuuksia.
- 98 Toisin kuin valittajat väittävät, on niin, että vaikka tulliviranomaisten asiana on palauttaa tuonti- tai vientitullit, tätä toimivaltaa voidaan tullikoodeksin 116 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan käyttää ainoastaan, jos toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet virheen tai jos osoitetaan, että alun perin tiedoksi annettu tullivelka on suurempi kuin maksettava määrä tai että tavarat olivat viallisia tai ne eivät ole sopimuksen ehtojen mukaisia, tai kohtuussyistä.
- 99 Koska nyt käsiteltävässä asiassa riidanalaisessa asetuksessa vahvistetut polkumyyntitullit ovat samat kuin täytäntöönpanoasetuksessa N:o 723/2011 vahvistetut polkumyyntitullit, aikaisemmin kannettujen tullien palauttamisen kieltäminen kuuluu komissiolla asetuksen 2016/1036 14 artiklan 1 kohdan nojalla olevaan toimivaltaan (ks. analogisesti tuomio 15.3.2018, Deichmann, C-254/16, EU:C:2018:187, 57 ja 58 kohta).
- 100 Ottaessaan polkumyyntitullit uudelleen käyttöön riidanalaisella asetuksella komissio säilytti unionin tuotannonalan suojan kuitenkin asettamatta valittajille minkäänlaista velvoitetta, joka olisi ylittänyt täytäntöönpanoasetuksesta N:o 723/2011 johtuvat velvoitteet, ja näin ollen korjasi tuomiossa Eurobolt todetun lainvastaisuuden (ks. analogisesti tuomio 8.9.2022, Puma ym. v. komissio, C-507/21 P, EU:C:2022:649, 68 kohta).
- 101 Edellä esitetystä seuraa, että seitsemäs valitusperuste on hylättävä kokonaisuudessaan perusteettomana.
- 102 Koska yhtäkään valittajien valituksensa tueksi esittämistä valitusperusteista ei ole hyväksytty, valitus on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 103 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan, jota sovelletaan valituksen käsittelyyn saman työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 104 Koska komissio on vaatinut valittajien velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska nämä ovat hävinneet asian, ne vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan ja velvoitetaan korvaamaan komissiolle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Eurobolt BV, Fabory Nederland BV et ASF Fischer BV vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja ne velvoitetaan korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset